

**UNIVERZITA KARLOVA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA**
nám. Curieových 7, 116 40 Praha 1
tel.: ++420 2 21005566
mail: dolejsi@prf.cuni.cz
**UNIVERSITAS CAROLINA
FACULTAS IURIDICA
CATHEDRA IURIS EUROPAEI**

Posudek oponenta na rigorózní práci

Název: Soukromoprávní vymáhání soutěžního práva EU
Autor: Mgr. Patrik Albrecht
Oponent: doc. JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D.

Obecná charakteristika práce:

Oponovaná práce je věnována jedné z aktuálních otázek praxe soutěžního práva, kterou je vymáhání soukromoprávních nároků (náhrady škody) po narušitelích předpisů na ochranu hospodářské soutěže. Díky iniciativě Evropské komise byla schválena směrnice 2014/104, v návaznosti na níž začaly členské státy novelizovat nebo nově přijímat národní předpisy upravující náhradu škody vzniklé porušením soutěžních pravidel. V této souvislosti byla (a dosud je) vedena živá diskuse, jsou publikovány četné rozbory a názory, komentovány první rozsudky atd. V tomto smyslu je tedy oponovaná práce vysoce aktuálním příspěvkem do celoevropské diskuse a vhodně reaguje na některé její výstupy jakož i na nejnovější vývoj judikatury SDEU. Z hlediska volby tématu a jeho náročnosti odpovídá práci očekáváním spojovaným na PF UK s rigorózními pracemi.

Práce má 124 stran vlastního obsahu. Je členěna na Úvod, Závěr a tři části obsahující právní analýzu zkoumané materie. Je doplněna podrobným obsahem, seznamem zkratk, použitých zdrojů a abstraktem v českém a anglickém jazyce. Co do stylu je práce psána srozumitelným právním jazykem v *ich*-formě, bez přemíry rušivých gramatických či ortografických chyb, ale i s ne zcela důsledným zvýrazňováním některých pojmů tučným písmem. Celkově však co do rozsahu a formy odpovídá nárokům kladeným na PF UK na rigorózní práci.

Silné stránky práce:

Je třeba ocenit, že se autor vhodně vyhnul úskalí popisu základních parametrů právní úpravy a více méně známých informací k historii jejího návrhu, jeho přijetí a obsahu. Dokázal vhodně zužitkovat dobu šesti let, která uplynula od schválení směrnice 2014/104 a tří let od schválení zákona č. 262/2017 Sb., který implementuje směrnici do právního řádu ČR, a ve své práci jednak reflektoval následnou diskusi, komentářovou literaturu i první judikaturu Soudního dvora EU i některých vnitrostátních soudů, a jednak se zaměřil na klíčové problémy, které i po určité době mohou vyvolávat kontroverze, případně přímo čekají na autoritativní vyjasnění.

Za tímto účelem, a i to je třeba pochválit, zpracoval autor úctyhodný objem pramenů (jejich seznam obsahuje 238 položek), které v práci náležitě využil (248 odkazů pod čarou). Vedle toho, že prokázal schopnost kritické práce s prameny různé kategorie, do značné míry zmapoval i nemalou část odborné debaty vedené v ČR i v EU na téma své práce.

Práce obsahuje poměrně rozsáhlý a srozumitelně podaný Úvod a Závěr, třikrát zařadil autor do textu i dílčí závěry, a čtenář se díky tomu dobře orientuje v jednotlivých krocích autorovy analýzy, jakož i závěrech, k nimž dospěl. Orientaci čtenáře napomáhají i graficky zpracované shrnující tabulky.

Z hlediska obsahového zaměření, které vychází do značné míry z volby autora soustředit se pouze na vybrané problémy spojené se soukromoprávním vymáháním soutěžního práva EU (na str. 120 charakterizuje svou práci jako „analýzu vybraných právních otázek“), je třeba ocenit autorovu orientaci ve zkoumané problematice a jistotu, s jakou zejména v části II vede čtenáře k otázkám skutečně klíčovými pro každého, kdo by chtěl zvažovat podání žaloby dle v práci zkoumaných právních předpisů.

Oponent v souhrnu oceňuje práci jako zdařilou, přínosnou jak aktuálními informacemi, které obsahuje, tak i některými autorovými postřehy a návrhy týkajícími se nedořešených problémů soukromoprávního vymáhání soutěžního práva.

Slabé stránky práce:

Na práci je patrné, že i přes snahu o systematiku a soustředěnou analýzu je psána spíše praktikem práva než badatelem v právu, a je proto někdy na úkor jasnosti a důslednosti vedena snahou vyjádřit se k hlavním praktickým problémům.

Práce tak nemá jednotící výzkumnou otázku, je skutečně „analýzou vybraných právních otázek“ a její tři části by mohly existovat do značné míry na sobě nezávisle, jako samostatné příspěvky ke zkoumané problematice. Dílčí otázky uvedené v Úvodu na str. 6 jsou spíše vysvětlením zvoleného výběru analyzovaných problémů a z něj vycházející struktury práce, než aby suplovaly společný cíl a metodu výzkumu.

Určitá nejistota celkového uchopení práce je patrná jednak na občasném členění textu nikoli dle problémů, ale dle rozsudků Soudního dvora EU (viz části obsahu pojmenované po jednotlivých rozsudcích), jednak určitými „vsuvkami“ narušujícími plynulost analýzy a výkladu – nejmarkantněji na str. 23, kde autor téměř nečekaně a zejména nesystematicky zařadil kritiku řešení zvoleného českým zákonodárcem (problematika „grey listu“ nezpřístupňovaných informací ze spisu).

Zejména části I a III práce mají z části kaleidoskopický charakter bez důslednější a úplnější analýzy, ať již historicko-právní, teoreticko-právní, případně srovnávací. Blíží se tak svým charakterem spíše přehledu či „stručného úvodu do“, než aby odpovídaly pojetí „zprávy o výzkumu“, kterou by odborná práce měla být. Nakonec i nesystematické zdůrazňování některých pojmů v textu tučným písmem rovněž odpovídá stylu učebnice případně příručky a nikoli odborné práce. Autor by zkrátka mohl být ve své badatelské analýze důslednější, více usilovat o úplnost rozboru zkoumaného problému a jednotný styl jeho podání.

Na některých místech práce jsou patrné překlepy, např. na str. 36 je v grafickém znázornění chyba v datu implementace směrnice, které předchází jejímu přijetí, nebo na str. 83 v závěru prvního odstavce chybně uvedený zápor obrátil smysl sdělení (*kteří se neodvolali*, namísto *kteří se odvolali*) apod. Rovněž seznam použité literatury by zasluhoval sjednotit, co do standardu uvádění jednotlivých publikací, konkrétně jmen jejich autorů.

Celkové hodnocení práce:

Přes uvedené slabiny má oponent za to, že v práci převažují její silné stránky a přínosy, že její autor prokázal znalosti a schopnosti vyžadované na úrovni rigorózních prací a posuzovanou práci proto **doporučuje k obhajobě před příslušnou komisí.**

Otázky k obhajobě:

1. Na str. 51 se letmo píše o problémovosti dohledávání skutečných vlastníků firem. Je vhodné tento pojem vůbec zavádět do soutěžního práva? V čem nebo kdy by mohl (či měl) nahradit pojem osoby kontrolující podnik (která může svůj kontrolní vliv vykonávat v podstatě na jakémkoli základě a rozhodující je, že jde o vliv rozhodující, nikoli nutně vliv vlastníka)?
2. V práci je správně kriticky zmíněna neochota českého zákonodárce vyjasnit terminologii, užívat pojem podnik i v českém soutěžním právu a předejít tak možným sporům v otázce pasivní legitimace. Bude se český soudce, rozhodující o žalobě na náhradu škody z porušení hospodářské soutěže, muset držet stejné definice pasivně legitimovaného, když:
 - a) Půjde o škodu z jednání spadajícího pod čl. 101 / 102 SFEU?
 - b) Půjde o škodu z čistě lokálního jednání spadajícího pouze pod ZOHS?
 - c) Půjde o škodu z jednání, které bylo vertikálním kartelem?

V Praze, dne 16. 9. 2020

Václav Šmejkal

doc. JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D.